

DOCUMENT DE PREZENTARE

BRD - Groupe Societe Generale SA – Intermediar de Servicii de Investitii Financiare

1. Informatii generale despre BRD - Groupe Societe Generale SA si serviciile de investitii financiare si servicii conexe oferite

Societatea a fost inmatriculata la Registrul Comertului cu nr J40/608/1991, avand codul fiscal nr RO361579.

BRD - Groupe Societe Generale SA (BRD) intermediaza operatiuni de servicii de investitii financiare de la sediul sau situat in Bd. Ion Mihalache nr. 1-7, sect.1, Bucuresti. **Detalii contact:**

- Bd. Ion Mihalache nr. 1-7, sect.1, Bucuresti, ROMANIA, cod postal 011171
- Tel: (+4) 021.301.4151; (+4) 021.301.4572
- Fax: (+4) 021.301.4159
- Email: comunicare@brd.ro

Conducator:

Director General Adjunct Claudiu-Alexandru Cercel-Duca, tel. (+4) 021.301.6850, fax (+4) 021.301.6859

Control intern:

BRD are organizat un compartiment de control intern specializat in supravegherea respectarii de catre societate si personalul acesteia a legislatiei in vigoare, a reglementarilor institutiilor pietei de capital, precum si a procedurilor interne, reprezentantul acestuia fiind dna. Ancuta Popescu cu atributii in rezolvarea eventualelor reclamatii.

Datele de contact ale Comisiei Nationale a Valorilor Mobiliare: Str. Foisorului nr. 2, sect. 3, Bucuresti.

Tel. (+4) 021.321.6807; Fax (+4) 021.326.68.48, (+4) 021.326.68.49.

BRD este membra a urmatoarelor entitati ale pietei de capital din Romania:

- Bursa de Valori Bucuresti (BVB);
- Bursa Monetara Financiara si de Marfuri Sibiu (BMFMS);
- Fondul de Compensare a Investitorilor (FCI);
- Casa Romana de Compensatie (CRC);
- Depozitarul Central (DC).

BRD este autorizata de catre Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare sa tranzactioneze pe toate pietele din Romania si desfasoara activitate pe pietele BVB si BMFMS.

BRD este autorizata de catre CNVM prin Atestatul nr. 255/06.08.2008 sa execute urmatoarele operatiuni pe piata de capital:

1. servicii principale (servicii si activitati de investitii):

- a) preluarea si transmiterea ordinelor privind unul sau mai multe instrumente financiare;
- b) executarea ordinelor in contul clientilor;
- c) tranzactionarea instrumentelor financiare pe cont propriu;
- d) administrarea portofoliilor, inclusiv a portofoliilor de conturi individuale ale investitorilor, pe baza discretionala, cu respectarea mandatului dat de acestia, atunci cand aceste portofolii includ unul sau mai multe instrumente financiare;
- e) consultanta pentru investitii;
- f) subscrierea de instrumente financiare si/ sau plasamentul de instrumente financiare in baza unui angajament ferm;
- g) plasamentul de instrumente financiare fara un angajament ferm.

BRD – Groupe Société Générale S.A.

Turn BRD - Bdul Ion Mihalache nr. 1-7, 011171 București, România,

Tel: + 4021.301.61.00; Fax: + 4021.301.66.36 <http://www.brd.ro>

CAPITAL SOCIAL ÎN RON: 696.901.518 lei; R.C. J40/608/19.02.1991; RB - PJR - 40 - 007 /18.02.1999; C.U.I./C.I.F.:RO 361579

Prelucrare înscrisă în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal sub nr. 1788.

Atestat CNVM nr.255/06.08.2008

2. servicii conexe:

- a) pastrarea in siguranta si administrarea instrumentelor financiare in contul clientilor, inclusiv custodia si servicii in legatura cu acestea, cum ar fi administrarea fondurilor sau garantiilor;
- b) acordarea de credite sau imprumuturi unui investitor, pentru a-i permite acestuia efectuarea unei tranzactii cu unul sau mai multe instrumente financiare, in cazul in care societatea de servicii de investitii financiare este implicata in tranzactie;
- c) consultanta acordata entitatii cu privire la structura de capital, strategia industrială si aspecte conexe acesteia, precum si consultanta si servicii privind fuziunile si achizițiile unor entitati;
- d) servicii de schimb valutar in legatura cu activitățile de servicii de investitii prestate;
- e) consultanta cu privire la instrumentele financiare, prin aceasta activitate intelegandu-se cercetare pentru investitii si analiza financiara sau orice forma de recomandare generala referitoare la tranzactiile cu instrumente financiare;
- f) servicii in legatura cu subscrierea de instrumente financiare in baza unui angajament ferm;
- g) serviciile si activitățile de investitii, precum si serviciile conexe de tipul celor prevazute la pct. 1 si pct. 2 lit. a) - f), legate de activul suport al urmatoarelor instrumente derivate, in cazul in care acestea sunt in legatura cu prevederile privind serviciile principale si conexe:
 - g.1) optiuni, contracte futures, swap-uri, contracte forward pe rata dobanzii si orice alte contracte derivate in legatura cu marfuri care trebuie decontate in fonduri banesti sau pot fi decontate in fonduri banesti la cererea uneia dintre parti (altfel decat in caz de neplata sau de alt incident care conduce la reziliere);
 - g.2) optiuni, contracte futures, swap-uri si orice alte contracte derivate in legatura cu marfuri si care pot fi decontate fizic, cu conditia sa fie tranzactionate pe o piata reglementata si/ sau in cadrul unui sistem alternativ de tranzactionare;
 - g.3) optiuni, contracte futures, swap-uri, contracte forward si orice alte contracte derivate in legatura cu marfuri, care pot fi decontate fizic, neincluse in categoria celor de la punctul g.2) si neavand scopuri comerciale, care au caracteristicile altor instrumente financiare derivate, tinand seama, printre altele, daca sunt compensate si decontate prin intermediul unor case de compensare recunoscute sau sunt subiect al apelurilor in marja in mod regulat;
 - g.4) optiuni, contracte futures, swap-uri, contracte forward pe rata dobanzii si orice alte contracte derivate in legatura cu variabile climatice, navlu, aprobari pentru emisii de substante sau rate ale inflatiei sau alti indicatori economici oficiali, care trebuie decontate in fonduri banesti sau pot fi astfel decontate la cererea uneia dintre parti (altfel decat in caz de neplata sau de alt incident care conduce la reziliere), precum si orice alte contracte derivate in legatura cu active, drepturi, obligatii, indici si indicatori financiari, neincluse anterior in prezenta definitie, care prezinta caracteristicile altor instrumente financiare derivate, tinand seama, printre altele, daca sunt tranzactionate pe o piata reglementata sau in cadrul unui sistem alternativ de tranzactionare, sunt compensate si decontate prin intermediul unor case de compensare recunoscute sau fac obiectul unor apeluri in marja in mod regulat.

2. Informatii privind departamentul de analiza

Departamentul de analiza de piata din cadrul Polului Piete Financiare al BRD realizeaza rapoarte de analiza a companiilor listate la bursa in conformitate cu standardele internationale de calitate, precum si rapoarte sectoriale si de tara, pe probleme de echilibru macroeconomic, convergenta si stabilitate financiara.

In plus, Departamentul de analiza este implicat si in desfasurarea urmatoarelor activitati:

- Realizarea unor rapoarte de evaluare;
- Elaborarea de studii de finantare si memorandumuri de prezentare;
- Consultanta in fuziuni si achizitii, precum si consultanta acordata societăților comerciale in vederea finantării prin majorari de capital sau prin imprumut obligatar;
- Analizarea atat a indicatorilor macroeconomici, cat si a pietei de capital si a instrumentelor cu venit fix;
- Structurarea tranzactiilor;
- Oferte primare si secundare de actiuni si obligatiuni;
- Listarea actiunilor, obligatiunilor municipale si corporative la Cota BVB.

Sectoarele acoperite de Departamentul de analiza sunt in general cele mai lichide si tranzactionate (dar fara a se limita la): bancar, farmaceutic, petrolier, chimie, constructii, industria alimentara, industria textila, componentelor auto, etc.

3. Obligatiile de comunicare si raportare catre client

Limba in care se vor realiza toate raportarile/ notificarile/ comunicările impuse de derularea Contractului de intermediere dintre client si Intermediar este limba romana sau engleza, in functie de alegerea clientului.

Toate notificarile si comunicările între parti vor fi făcute la adresa de corespondenta indicata si la numerele de telefon/ fax comunicate între parti. Clientul poate da ordine de tranzactionare in scris, prin fax, prin telefon, email cu semnatura electronica sau Bloomberg/ Reuters sau orice alt sistem securizat utilizat de Intermediar. Transmiterea confirmarii executarii ordinului poate fi facuta prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire, fax, e-mail cu semnatura electronica, in functie de optiunea exprimata de client in anexele la contract si conform procedurilor Intermediarului.

Intermediarul transmite Clientului raportarile privind activitatea investitionala a acestuia, respectiv:

- Formularul de confirmare a executarii ordinelor (transmis cel tarziu in ziua lucratoare urmatoare zilei in care a fost executata tranzactia);
- Formularul de raportare/ Portofoliul (transmis lunar sau ori de cate ori este solicitat de catre Client);
- Extrasul de cont (transmis lunar sau ori de cate ori este solicitat de catre Client).

4. Comisioane percepute de catre BRD pentru serviciile de investitii financiare

BRD percepe comisioane pentru tranzactiile efectuate pe piata la vedere cu actiuni, drepturi, obligatiuni, titluri de stat, comisioane stabilite in functie de suma investita si de rulajul pe cont.

Pentru tranzactiile efectuate pe piata derivatelor este perceput un comision fix pentru fiecare contract tranzactionat.

De asemenea, pentru operatiunile interbancare derulate pe conturile de numerar ale clientului precum si pentru administrarea contului de numerar al acestuia sunt percepute comisioane conform Ghidului de tarife si comisioane si Listei de dobanzi ale bancii pusa la dispozitia clientului.

Comisioanele si taxele aferente tranzactiilor, precum si impozitul pe castigul de capital, daca este cazul, potrivit prevederilor legislatiei fiscale, sunt calculate si retinute de catre Intermediar la data incheierii tranzactiei. Aceste sume vor fi platite tertilor beneficiari de catre Intermediar, conform prevederilor legale. De la aceasta regula face exceptie situatia utilizarii serviciilor unui agent custode in prestarea serviciilor de intermediere, caz in care, obligatia calcularii, retinerii si platii acestor sume este in sarcina agentului custode.

In afara costurilor impuse de catre Intermediar sau platite prin intermediul acestuia este posibil sa existe si alte taxe/ costuri pe care investitorul va fi obligat sa le plateasca.

5. Conflictul de interese

BRD dispune de proceduri adecvate referitoare la conflictul de interese. Politica privind conflictul de interese stabileste identificarea circumstantelor care constituie conflict de interese sau ar putea conduce la un conflict de interese inducand un risc material sau daune intereselor unuia sau mai multor clienti, precum si specificarea procedurilor ce trebuie urmate si masurile ce trebuie adoptate in vederea administrarii acestor conflicte. BRD va lua toate masurile astfel incat sa se asigure ca situatiile de conflict de interese între societate, inclusiv administratori, salariatii si agenti sau orice persoana aflata in mod direct sau indirect in pozitie de control fata de societate si clientii societatii, precum si între combinatii ale situatiilor de mai sus, sunt identificate si apoi prevenite si gestionate astfel incat interesele Clientilor sa nu fie afectate.

Orice detalii suplimentare referitoare la politica privind conflictele de interese vor fi puse la dispozitia Clientului la

cererea acestuia pe un suport durabil sau prin intermediul unei pagini de internet, in cazul in care relatia de afaceri cu respectivul Client este corespunzatoare (adecvata) acestui mod de comunicare.

6. Fondul de Compensare a Investitorilor (FCI)

Potrivit Legii nr. 297/ 2004 privind piata de capital, Fondul de Compensare a Investitorilor este persoana juridica, constituita sub forma unei societati pe actiuni, in baza actului constitutiv, aprobat in prealabil de C.N.V.M..

Actionarii Fondului de Compensare a Investitorilor sunt intermediarii si societatile de administrare a investitiilor, care au in obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investitii. Pot fi actionari ai Fondului de Compensare a Investitorilor operatorii de piata, Depozitarul Central si alte entitati reglementate si supravegheate de C.N.V.M..

Scopul Fondului de Compensare a Investitorilor este de a compensa investitorii, in conditiile Legii nr. 297/ 2004 privind piata de capital si ale reglementarilor C.N.V.M., in situatia incapacitatii membrilor Fondului de Compensare a Investitorilor de a returna fondurile banesti si/ sau instrumentele financiare datorate sau apartinand investitorilor, care au fost detinute in numele acestora, cu ocazia prestarii de servicii de investitii financiare sau de administrare a portofoliilor individuale de investitii.

Fondul va compensa in mod egal si nediscriminatoriu investitorii in limita unui plafon maxim, stabilit dupa cum urmeaza:

- incepand cu 1 ianuarie 2010 echivalentul in lei a 11.000 euro/ investitor individual;
- incepand cu 1 ianuarie 2011 echivalentul in lei a 15.000 euro/ investitor individual;
- incepand cu 1 ianuarie 2012 echivalentul in lei a 20.000 euro/ investitor individual.

Echivalentul in lei al obligatiei de compensare pentru fondurile banesti in valuta se va calcula utilizandu-se cursul de referinta publicat de B.N.R. pentru respectiva moneda straina, in vigoare la data constatarii situatiilor mentionate la art.47 din Legea nr.297/ 2004 privind piata de capital.

7. Instrumente financiare – caracteristici si riscuri asociate

BRD intermediaza operatiuni cu instrumente financiare tranzactionate pe pietele financiare reglementate din Romania: BVB (piata la vedere/ spot) si SIBEX (piata derivatelor). Cele mai tranzactionate instrumente financiare pe pietele reglementate sunt actiunile, obligatiunile si contractele futures; cei interesati de investitia in aceste instrumente trebuie sa cunoasca si sa inteleaga cel putin (si fara a se limita la acestea) urmatoarele caracteristici si riscuri principale.

Actiuni

Actiunile sunt instrumente financiare cu venit variabil, **titluri de capital** tranzactionabile pe piata de capital. Actiunile ofera posesorului statutul de actionar si dreptul de proprietate asupra activelor nete ale emitentului, proportional cu numarul de actiuni detinute in numarul total de actiuni emise. Actionarii au dreptul de a fi informati cu privire la activitatea si performantele companiei, sa voteze in cadrul Adunarii Generale a Actionarilor si sa incaseze dividende din profit. Ei nu sunt raspunzatori de rezultatele societatii si nu au obligatii fata de societate daca aceasta ajunge in incapacitate de plata, dar vor fi ultimii despagubiti.

Strategiile de investitii in actiuni variaza in functie de perioada de timp a investitiei si gradul de diversificare al portofoliului. Investitiile in actiuni se recomanda a fi realizate pe termen mediu sau lung, astfel incat investitorii sa profite de diferenta favorabila dintre pretul de vanzare si cel de cumparare si din incasarea dividendelor. Niciuna din sursele de profit ale actiunilor nu este sigura, in unele situatii diferentele de pret putand fi nefavorabile iar dividendele putand fi anulate sau diminuate. Investitorii pot reduce riscul portofoliului de actiuni prin diversificarea acestuia, investind in mai multi emitenti sau prin incorporarea unor instrumente cu un grad mai scazut de risc. In alegerea emitentilor trebuie luat in calcul sectorul in care acestia isi desfasoara activitatea, evitand expunerea pe acelasi sector de activitate sau investitia in emitenti cu evolutie corelata. Investitiile intr-un singur emitent sau pe termen scurt pot aduce profituri substantiale, dar in egala masura si pierderi.

Riscurile specifice actiunilor sunt variate si indiferent de strategia adoptata nu pot fi eliminate complet. Cele mai importante riscuri specifice actiunilor sunt urmatoarele:

Riscul asupra emitentului („issuer risk”) reprezinta riscul ca evolutia emitentului si stabilitatea sa financiara sa se deterioreze intr-o asemenea masura incat pretul actiunilor emitentului sa scada considerabil. Sistemul de clasificare al emitentilor utilizat de BVB ii imparte pe acestia in mai multe categorii in functie de performanta si transparenta acestora (categoria I fiind cea mai putin riscanta).

Riscul de piata este generat in principal de evolutii nefavorabile ale pretului actiunii (risc de pret), determinate de efectele directe ale cererii si ofertei. Mecanismul de formare a pretului unei actiuni depinde de o serie de factori, printre cei mai importanti fiind evolutia economiei, evolutia pietei de capital si evolutia emitentului. Legat de emitent, miscari semnificative cu efect direct in pretul actiunilor pot fi determinate de schimbarea actionariatului sau a managementului, de emiterea unor noi actiuni, de raportarea unor rezultate sub nivelul asteptarilor pietei, de reducerea estimarilor facute de analisti, de informari cu privire la strategiile sau activitatea companiei, etc. In cazuri particulare, cand actiunile sunt emise in alta moneda decat moneda investitorului poate sa apara si riscul valutar, determinat de evolutia nefavorabila a cursului de schimb intre moneda in care a fost emisa actiunea si moneda de raportare a investitorului.

Riscul de lichiditate este generat de un grad de lichiditate insuficient pentru a permite deschiderea/ inchiderea unei pozitii pe acel emitent, fara a afecta semnificativ pretul actiunii respective. Gradul de lichiditate al unui emitent, alaturi de performanta financiara a acestuia, sunt printre factorii cei mai importanti in formarea deciziei de investitie in respectivul emitent.

Riscul sistemic afecteaza, la nivel global, un sistem, o economie, un sector. Acesta este determinat de momentele de declin economic care influenteaza negativ pretul actiunilor, ca urmare a diminuarii asteptarilor pentru performantele companiilor. Intreaga evolutie a pietei poate fi afectata in situatii de declin sever al economiei sau situatii neprevazute (atentate teroriste, razboi, mediul politic, evolutia altor piete, etc.).

Obligatiuni

Obligatiunile sunt instrumente financiare cu venit fix, **titluri de credit** negociabile; reprezinta o forma de imprumut care confera detinatorului un drept de creanta asupra emitentului acestor titluri. In functie de tipul emitentului, obligatiunile pot fi clasificate ca fiind de stat (emise de administratii publice centrale), municipale (emise de administratii publice locale) sau corporative (emise de companii).

Obligatiunile sunt tranzactionate pe pietele reglementate (bursiere) si/ sau nereglementate (OTC). Specificatiile importante ale obligatiunilor, cum ar fi valoarea nominala, rata cuponului si scadenta sunt stabilite la momentul emiterii. Rambursarea se poate face in plati multiple sau in totalitate, la scadenta. Rata cuponului este calculata ca procent din valoarea nominala a obligatiunii si poate fi fixa sau flotanta (raportata la o rata de referinta). In cazul incapacitatii de plata a emitentului, detinatorul beneficiaza de o prioritate de rambursare mai ridicata decat a actionarilor, dar mai scazuta decat a altor creditori ai emitentului, cum ar fi statul, salariatii, bancile etc, fapt ce genereaza un potential risc de nerambursare a investitiei facute de creditor.

O forma particulara a obligatiunilor sunt titlurile de stat (emise de statul roman); acestea reprezinta obligatiuni emise de Ministerul de Finante, garantate neconditionat de statul roman. Titlurile de stat sunt instrumente financiare cu risc foarte scazut, in unele cazuri randamentul lor fiind folosit ca referinta pe piata monetara.

Obligatiunile se adreseaza investitorilor cu aversiune la risc sau celor care vor sa reduca gradul de risc al investitiilor. Obligatiunile pot fi garantate prin acord de garantare sau contract de asigurare, fapt ce poate diminua riscul intrinsec al instrumentului, facandu-l potrivit pentru diversificarea portofoliului.

Riscurile specifice obligatiunilor sunt in general legate de emitentul acestora, de rata dobanzii (in cazul obligatiunilor cu rata fixa), maturitate sau de cursul de schimb (in cazul obligatiunilor emise in valuta straina).

Riscul de insolventa exista pentru unele obligatiuni tranzactionate pe pietele nereglementate, unde nu exista formalitati de garantare si compensare. In acest context cumparatorul obligatiunilor este vulnerabil la riscul de insolventa (riscul ca emitentul obligatiunii sa nu isi respecte obligatiunile contractuale). Astfel, prealabil cumpararii

unei obligatiuni, trebuie cunoscuta situatia si stabilitatea financiara a emitentului si modul de garantare a rascumpararii obligatiunilor.

Riscul de credit sau rating afecteaza pretul de tranzactionare al obligatiunilor, implicit profitabilitatea valorificarii lor inainte de termen. Valoarea unei obligatiuni este strict legata de ratingul atribuit emitentului de catre agentii de rating. Astfel, diminuarea rating-ului unei obligatiuni va reduce pretul de tranzactionare al obligatiunii.

Riscul de rata a dobanzii este determinat de incertitudinea in evolutia ratei dobanzii, astfel pretul obligatiunilor cu rata fixa scade daca randamentul altor instrumente financiare comparabile creste. Gradul de sensibilitate este determinat in principal de rata cuponului si de scadenta. Obligatiunile cu rata cuponului mica si cele cu maturitatea ridicata sunt mai sensibile la variatiile de pret.

Riscul de lichiditate intervine in cazul obligatiunilor cu un grad redus de tranzactionare, o lichiditate scazuta ingreunand valorificarea profitabila a obligatiunilor.

Riscul de rascumparare anticipata este specific emitentilor care isi rezerva dreptul de rascumparare anticipata a emisiunii de obligatiuni in anumite circumstante. Rascumpararea anticipata reduce durata imprumutului, fapt ce poate genera si reducerea venitului sau al randamentului asteptat al respectivei obligatiuni.

Contractele Futures

Contractele futures sunt **instrumente financiare derivate** al caror pret deriva din pretul altui instrument financiar numit uzual activ suport (actiuni, cursul de schimb, etc.). Un contract futures reprezinta angajamentul de a cumpara sau a vinde o anumita cantitate din activul suport, la un anumit pret negociat, la o anumita data in viitor. Onorarea angajamentului unui contract futures la scadenta se realizeaza in general prin plata diferentei dintre valoarea contractului futures si pretul spot al activului suport.

Pretul de tranzactionare al unui contract futures pe piata reglementata este stabilit liber in functie de volumul cererii si ofertei, restul specificatiilor contractului fiind standardizate: marimea contractului (multiplicatorul), cotatia (unitatea de masura), pasul de tranzactionare, variatia zilnica admisa, marja si scadenta.

Multiplicatorul sau marimea contractului reprezinta numarul de unitati din activul suport care stau la baza unui contract futures. Pentru a tranzactiona un contract futures nu e necesara achitarea contravalorii acestuia ci doar depunerea marjei aferente in contul de tranzactionare. Marja reprezinta o fractiune din valoarea unitatilor activului suport tranzactionate prin contractul futures, actionand ca o garantie in situatia unei evolutii nefavorabile in pretul contractului. Tranzactiile in marja sunt supuse efectului de multiplicator, astfel orice variatie in pretul contractului multiplica valoarea contractului (majoreaza sau diminueaza, dupa caz) proportional cu multiplicatorul acestuia.

Tranzactionarea contractelor futures (si a instrumentelor derivate, in general) nu este conditionata de detinerea activului suport, permitand vanzarea „in lipsa”. Contractele futures pot fi folosite pentru obtinerea de castiguri rapide (dar cu riscuri ridicate) sau pentru protejarea portofoliilor prin operatiuni de hedging (punand accent pe diminuarea riscurilor). Nicio strategie nu aduce profituri sigure si pentru a tranzactiona profitabil pe piata futures, investitorii au nevoie de experienta si cunostinte solide despre astfel de piete si instrumente.

Riscurile specifice contractelor futures sunt mult mai mari comparativ cu riscurile obligatiunilor si actiunilor. Datorita tranzactionarii in marja, castigul, implicit riscul, sunt considerabil mai mari comparativ cu o investitie similara pe piata la vedere. Deoarece contractele futures sunt legate de evolutia activului suport, riscul acestora include si riscurile activului suport.

Riscul de piata este generat de posibile evolutii nefavorabile ale pretului contractului futures. Schimbarea perspectivei investitorilor despre activul suport are un efect direct asupra pretului futures. Fluctuatiile pretului pot duce la situatii in care marja detinuta in cont de investitor sa devina insuficienta, caz in care marja trebuie suplimentata pana la nivelul minim necesar.

Riscul legat de efectul de multiplicare („leverage risk”) poate duce la pierderi considerabile, chiar si pe perioade de timp relativ scurte. Variatiile contractelor futures, datorita efectului de „leverage”, sunt influentate semnificativ de schimbari mici in pretul activului suport, astfel de variatii putand duce la castiguri substantiale dar in egala masura la pierderi considerabile.

Riscul de lichiditate poate fi generat în situațiile de lichiditate redusă sau în cazul suspendării de la tranzacționare a contractelor. În situațiile de lichiditate redusă prețul contractelor futures nu mai menține relația anticipată față de activul suport. Contractele cele mai afectate de riscul de lichiditate sunt cele unde nu există un market maker pentru a asigura lichiditatea.

Riscul tranzacțiilor intra-day survine datorită efectului de „leverage” și a dificultății determinării evoluției prețului pe termen scurt. Astfel de tranzacții pot duce la pierderi considerabile din mișcările intra-day imprevizibile.

Recomandari

Strategia de investiții va fi adoptată de către investitori care vor ține seama de disponibilitățile financiare, cunoștințele necesare tranzacționării pe piețe financiare, precum și de gradul de risc dorit și capabil să și-l asume. Totodată, investitorii trebuie să știe că nicio strategie nu asigură o protecție totală împotriva riscurilor specifice instrumentelor tranzacționate.

Instrument	Grad de risc *)
Titluri de stat în moneda locală	Zero
Obligatiuni municipale	Scazut
Obligatiuni corporative	Scazut-mediu
Actiuni listate la cat. I la BVB	Mediu
Actiuni listate la cat II BVB	Mediu – ridicat
Actiuni listate la cat III BVB	Ridicat
Actiuni tranzacționate pe piața "Nelistate"	foarte ridicat
Contracte futures	foarte ridicat

*) dpdv al investitorului rezident în România

8. Termeni și definiții

Persoana inițiată

În conformitate cu prevederile art. 150 din Regulamentul nr. 1/ 2006 privind emitentii și operațiunile cu valori mobiliare, BRD are obligația notificării operațiunilor efectuate în contul persoanelor inițiate.

Conform prevederilor art. 148 alin. (1) și art. 149 alin. (4) din Regulamentul CNVM nr. 1/ 2006 sunt considerate persoane inițiate, următoarele categorii de persoane:

1. Persoana exercitând funcții de conducere în cadrul emitentului, respectiv:
 - a) este membră a organelor administrative, de conducere și de control ale emitentului;
 - b) este director executiv fără a fi membru al organelor menționate la lit. a) având atât acces regulat la informațiile privilegiate referitoare în mod direct sau indirect la emitent cât și puterea de a lua decizii de natură să influențeze dezvoltarea viitoare și planurile de afaceri ale emitentului.

2. Persoana aflată în relații apropiate cu persoana exercitând funcții de conducere în cadrul emitentului, respectiv:
 - a) sotul/ soția persoanei exercitând funcții de conducere în cadrul emitentului sau orice alt partener al acestei persoane asimilat sotului/ soției;
 - b) copilul aflat în îngrijirea persoanei exercitând funcții de conducere în cadrul emitentului;
 - c) alte rude ale persoanei exercitând funcții de conducere în cadrul emitentului cu care acesta a locuit la aceeași adresă cel puțin un an anterior respectivei tranzacții;
 - d) orice persoană juridică aflată în una din următoarele situații:
 - este condusă de o persoană dintre cele prevăzute la alin. (1) sau la lit. a), b) și c) ale prezentului alineat;
 - sau este controlată direct sau indirect de una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) sau la lit. a), b) și c) ale prezentului alineat;
 - sau este înființată pentru beneficiul uneia dintre persoanele prevăzute la alin. (1) sau la lit. a), b) și c) ale prezentului alineat;

BRD – Groupe Société Générale S.A.

Turn BRD - Bdul Ion Mihalache nr. 1-7, 011171 București, România,

Tel: + 4021.301.61.00; Fax: + 4021.301.66.36 <http://www.brd.ro>

CAPITAL SOCIAL ÎN RON: 696.901.518 lei; R.C. J40/608/19.02.1991; RB - PJR - 40 - 007 /18.02.1999; C.U.I./C.I.F.:RO 361579

Prelucrare înscrisă în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal sub nr. 1788.

Atestat CNVM nr.255/06.08.2008

- c) ale prezentului alineat;
 - sau persoana juridica ale carei interese economice sunt similare/ echivalente cu cele ale uneia dintre persoanele prevazute la alin. (1) sau la lit. a), b) si c).
3. Persoane prezumate a avea acces la informatii privilegiate, respectiv:
- a) membrii consiliului de administratie si membrii conducerii executive ai societatii comerciale, ai filialelor sale si ai societatilor controlate de aceasta;
 - b) angajatii societatii comerciale, ai filialelor sale sau ai societatilor comerciale controlate de aceasta, care prin activitatea desfasurata pot avea acces la astfel de informatii (contabili, consilieri juridici, personalul secretariatului, etc.);
 - c) persoanele care presteaza servicii profesionale pentru societati comerciale, filialele sale sau pentru societatile comerciale controlate de aceasta si care au acces la astfel de informatii (auditori, avocati, consultanti, etc.);
 - d) actionarii semnificativi ai societatilor comerciale, daca acestia sunt persoane juridice, membrii consiliului lor de administratie si membrii conducerii executive;
 - e) toate persoanele cunoscute ca au obtinut astfel de informatii de la persoanele mentionate la lit. a) - d);
 - f) toate persoanele care actioneaza concertat cu persoanele prevazute la lit. a) - e);
 - g) toate filialele societatilor comerciale.

In ceea ce priveste notificarea operatiunilor efectuate in contul Persoanelor Initiate, potrivit art. 150 din Regulamentul nr.1/ 2006 privind emitentii si operatiunile cu valori mobiliare, precizam urmatoarele:

- Persoanele initiate notifica C.N.V.M. si emitentului toate tranzactiile efectuate in cont propriu cu actiuni admise la tranzactionare pe o piata reglementata emise de emitentul in relatie cu care aceste persoane sunt considerate ca fiind initiate sau cu instrumente financiare derivate sau alte instrumente financiare asociate acestora. Notificarea se face in termen de cel mult cinci zile lucratoare de la data tranzactiei;
- Intermediarul prin care se realizeaza tranzactiile inserate mai sus, are obligatia notificarii imediate a operatorului pietei reglementate cu privire la respectivele tranzactii, astfel incit sa permita pietei sa faca publica informatia respectiva inainte de inceperea urmatoarei sedinte de tranzactionare. In vederea realizarii notificarii, Intermediarul are obligatia de a cere, iar persoanele care se incadreaza in prevederile de la lit. a), au obligatia de a dezvalui respectivului Intermediar calitatea de persoana initiata;
- Notificarea catre C.N.V.M. se face in cazul tranzactiilor cu actiuni emise de catre emitentii inregistrati in Romania sau cu instrumente financiare derivate sau alte instrumente financiare asociate acestora. Notificarea va contine urmatoarele informatii:
 - numele/ denumirea persoanei initiate, precum si a Intermediarului care a realizat tranzactia;
 - motivul pentru care persoana initiata si Intemediarul au responsabilitatea sa realizeze notificarea;
 - denumirea emitentului;
 - descrierea instrumentelor financiare;
 - natura tranzactiei (cumparare/ vanzare);
 - data si locul tranzactiei;
 - pretul si volumul tranzactiei.

Clasificarea clientilor conform prevederilor MIFID

In conformitate cu legislatia in vigoare clientii unui Intermediar de servicii financiare pot fi clasificati astfel:

- clienti de retail;
- clienti profesionali;
- contraparte eligibila.

Clientii retail sunt clientii care nu se incadreaza in categoria clientilor profesionali sau contraparte eligibila asa cum acestia sunt descrisi in legislatie.

In conformitate cu Anexa nr 8 din Regulamentul CNVM nr.32/2006, urmatoarele categorii de **clienti** vor fi considerati **profesionali** pentru toate serviciile de investitii financiare si pentru instrumentele financiare definite conform Legii nr. 297/ 2004:

- a) Entitati care trebuie autorizate sau reglementate sa opereze pe pietele financiare. Lista urmatoare include toate entitatile autorizate care desfasoara activitati de tipul celor mentionate: entitati autorizate in Romania sau intr-

BRD – Groupe Société Générale S.A.

Turn BRD - Bdul Ion Mihalache nr. 1-7, 011171 București, România,

Tel: + 4021.301.61.00; Fax: + 4021.301.66.36 <http://www.brd.ro>

CAPITAL SOCIAL ÎN RON: 696.901.518 lei; R.C. J40/608/19.02.1991; RB - PJR - 40 - 007 /18.02.1999; C.U.I./C.I.F.:RO 361579

Prelucrare înscrisă în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal sub nr. 1788.

Atestat CNVM nr.255/06.08.2008

un stat membru conform unei directive europene, entitati autorizate sau reglementate in Romania sau intr-un stat membru care nu intra sub incidenta unei directive europene si entitati autorizate sau reglementate de un stat nemembru:

1. institutii de credit;
 2. societati de servicii de investitii financiare;
 3. alte institutii financiare autorizate sau reglementate;
 4. societati de asigurari;
 5. organisme de plasament colectiv si societatile de administrare ale acestora;
 6. fonduri de pensii si societatile de administrare ale acestora;
 7. traderii;
 8. alti investitori institutionali.
- b) Societati comerciale care indeplinesc doua din urmatoarele cerinte:
1. bilant contabil total minim 20.000.000 euro;
 2. cifra de afaceri neta minim 40.000.000 euro;
 3. fonduri proprii minim 2.000.000 euro.
- c) Guverne nationale sau regionale, institutii publice care administreaza datoria publica, banci centrale, institutii internationale si supranationale, ca de exemplu Banca Mondiala, Fondul Monetar International, Banca Centrala Europeana, Banca Europeana de Investitii si alte organizatii internationale similare.
- d) Alti investitori institutionali a caror activitate principala o reprezinta investitia in instrumente financiare, inclusiv entitati care se ocupa cu securizarea activelor sau cu alte tranzactii financiare.

Contraparti eligibile, conform prevederilor art.146 alin (1) din Regulamentul CNVM nr.32/ 2006, sunt considerate entitatile mentionate la clienti profesionali, punctele a), b) si c) , precum si persoanele fizice sau juridice ale carei activitati principale constau in tranzactionarea in cont propriu a marfurilor si/ sau a instrumentelor financiare derivate avand ca suport marfurile.

La cerere, clientii incadrati intr-o anumita categorie pot solicita incadrarea in alta categorie. Astfel, exista posibilitatea ca un client considerat profesional sa solicite incadrarea in categoria retail pentru a obtine un grad mai ridicat de protectie, prin completarea unui formular pus la dispozitie de catre Intermediar.

De asemenea, un client care se incadreaza in categoria de client retail poate fi tratat la cerere drept client profesional, in cazul in care indeplineste conditiile impuse de lege in acest sens, privind inclusiv indeplinirea a cel putin doua din urmatoarele trei criterii:

- a) clientul a desfasurat un numar semnificativ de tranzactii pe piata, cu o frecventa medie de 10 pe trimestru, pe o perioada anterioara de cel putin patru trimestre;
- b) portofoliul financiar al clientului, cuprinzand depozite de numerar si instrumente financiare depaseste 500.000 euro;
- c) clientul lucreaza sau a lucrat in sectorul financiar cel putin un an pe o pozitie profesionala, care necesita cunostinte despre tranzactii sau serviciile de investitii financiare.

Persoana expusa politic

Persoanele expuse din punct de vedere politic (PEP) sunt acele persoane fizice care detin functii publice importante, care fac parte dintre membrii apropiati ai familiei sau dintre apropiatii acestora, precum si persoanele care sunt asociati apropiati ai acestora.

Persoane fizice care detin functii publice importante includ: sefi de stat, sefi de guvern, ministri, consilierii acestora, secretari de stat, membrii Parlamentului sau ai altor organisme juridice importante, membrii Curtii de Conturi sau ai Consiliului de Administratie al Bancii Centrale, ambasadori, diplomati si ofiteri de rang inalt in cadrul fortelor armate, membrii ai consiliului de administratie, ai managementului superior sau ai consiliului de supraveghere al intreprinderilor de stat.

Membrii apropiati ai familiei includ: sotul/ sotia, copiii si sotii/ sotiile acestora sau partenerii acestora, parintii.

Persoane care sunt asociati apropiati reprezinta orice persoana care detine calitatea de asociat impreuna cu PEP, in cadrul unor entitati legal infiintate sau care mentine legaturi stranse de afaceri cu PEP.

Beneficiar real

Reprezintă orice persoană fizică ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/ sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/ careia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o operațiune.

Notiunea de "beneficiar real" va include cel puțin:

- în cazul societăților comerciale:
 - persoana sau persoanele fizice care dețin ori controlează în cele din urmă o persoană juridică prin deținerea, în mod direct sau indirect, a pachetului integral de acțiuni ori a unui număr de acțiuni sau de drepturi de vot suficient de mare pentru a-i asigura controlul, inclusiv acțiuni la purtător, persoana juridică deținută sau controlată nefiind o societate comercială ale cărei acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată și care este supusă unor cerințe de publicitate în acord cu cele reglementate de legislația comunitară ori cu standarde fixate la nivel internațional. Acest criteriu este considerat a fi îndeplinit în cazul deținerii a cel puțin 25% din acțiuni plus o acțiune;
 - persoana sau persoanele fizice care exercită în alt mod controlul asupra organelor de administrare sau de conducere ale unei persoane juridice;
- în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute mai sus, sau al altor entități ori construcții juridice care administrează și distribuie fonduri:
 - persoana fizică care este beneficiara a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau ale unei entități ori construcții juridice, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;
 - grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau o entitate ori construcție juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost încă identificate;
 - persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau ale unei entități ori construcții juridice.

Persoana care acționează în mod concertat

Sunt definite ca persoane care acționează în mod concertat, două sau mai multe persoane, legate printr-un acord expres sau tacit, pentru a infaptui o politică comună în legătură cu un emitent. Până la proba contrară, următoarele persoane sunt prezumate ca acționează în mod concertat:

- persoanele implicate;
- societatea-mamă împreună cu filialele sale, precum și oricare dintre filialele aceleiași societăți-mamă între ele;
- societate comercială cu membrii consiliului sau de administrație și cu persoanele implicate, precum și aceste persoane între ele;
- societate comercială cu fondurile ei de pensii și cu societatea de administrare a acestor fonduri.